

שייהה לבני ישראל את הכח יומם אחד בשנה שידם על העליונה, ומכח יום זה יתגברו עליו בכל השנה כולה. וכראיתא במשפט אמר ר' יוסי מאי' שצרכיים לבטל בכל הימים אל זה היום ולערב אותם, כדי שייהה לכולם יניקה מזה היום נזיל המאייר (יומן כ) וזהו הרמס ביום הנבחר וכו', לעזוב בו כל צורך גופני ולהיות האדם כולו לה', והוא שאמורו דרך עחות השטן בגימטריא שס"ר וימות החמה שס"ה, ככלומר שיום אחד בשנה שאין לו רשות להשתין, והוא חשוב שנה למבינים, והוא רמו אל התכליות, אשרי המכח ויגיען.

של היום הגדול והקדוש הזה, כדי שיישאר רשמי ואראה רקדושה מימים אלו. ואל לו להחנהג כתיפש חסר דעת ולהשוו שכיוון דאיתא בגמרא שס"ד ימים יש כה לייצר הרע לפתחתו לרע, א"כ על כורך שעליו לחזור לרשות היוצר מיד אחרי יום הביפורים, אין זו אלא עצת אותו מלך זקן וכיסיל, אדרבה צריך לנצל יום זה שהאדם הוא מעיל היוצר, כדי להכניעו ולנצחון, ולשאוב כוחות מיום הקדוש להתגבר עליו בכל ימות השנה, כי זה גופא הטעם רלית ליה רשות לפתחות את בני ישראל ביה"כ, כדי

אוצר החכמה

אה"ח 1234567

סבירו הנך שה' נטל ממך את השתי הלחם, וודאי המשמש לך את זה, ואתה סביר שהשטי'ת הוא המקובל, אדרבה אין זה אלא עון גדול וכו', משמעו האיש כך החל לבכות על שטעה וחשב לעשות מצוה ולא עלה בידו אלא עבירה, תוקן כרי הדברים בא שליח מהארזי זיל אל הרב לומר לו צו לביתך כי למחר בעת שהיא לך לדרוש מות תמות, נזרך והلن הרב אצל הארץ זיל שיגלו מה פשעו ומה חטאתו, השיבו הארץ זיל לפי שבטלת נחת רוח שהיה לו להקב"ה, שמיטם שחרב ביהמ"ק לא היה לפניו נחת רוח כזו.

ויש להבין הן אמונה הרב גרם להפסיק את הנחת רוח שגרם היהודי בתמיותו, אולם מאידך הוא זה

ידוע המעשה ש מביא הטהרים חגי'ו זצ"ל בספרו משנת חכמים (כ"י כ) ששמעו מפי מגידי אמרת זקנינו אותו דור רעה, שבימי הארץ"ל, אחד מן האנושים שבא מפארטיגאל לעיה"ק צפת, שמע מאחד הרבניים שדרש מענין לחם הפנים שהוא קרב מיד שבת בשבתו, ונאנח בדרשו ונטער מאור ואמר שעכשו בעזה"ר אין לנו אפשרות להעלות נחת רוח לפניו. אותו אנו ששמע את הדברים התעורר מהדברים ובתום לבבו היה מוליך בכל יום שני שטי הלחם להקריבו לפני היכל ה', והיה מתפלל ומתחנן לפני ה' שיקבלם ברצון, פעם אחת ארעה שאותו הרב שעל פי דרשו התעורר היהורי להביא שטי הלחם, היה בבייה"כ באותו הזמן שהביא האנו את שטי הלחם, והביט וראה במעשהיו ונער בו, שטיא וכי

הכוונה היא שזה חסר ה' לבני ישראל, שדן רק על כוונת העושה ולא על תוצאות שלא היו בכוונתו. וזה בין בדונו על מעשים טובים ובין בדונו ח'יו להיפך. למשל אם אדם נותן פרוסת לחם לאלמנה שאין לה לאכול, כשיעליה אותו יהודי לעולם האמת, לא יזקפו לזכותו את הפרוסת לחם בלבד, אלא גם את האלמנה והיתומים שניצלו בזכות נתינתו ונשארו בחיים. משא"כ אם אדם גונב פרוסת לחם מהחובה רק על הפרוסת שגונב, ולא על מה שנגרם ע"י הגניבה שהאלמנה וילדייה מתו (ע"י קידועה ליה לקוטיס ד"ה טמל נטול טעם מאפצעל). וביאור הרבי ר' העניך ז"ע כי את כל המעשים דנים לפי כוונת האדם, ולכן ממי שננתן פרוסת לחם לאלמנה, מכיוון שכוונתו הייתה להציל את האלמנה ומשפחתה, ע"כ מתייחסת כל ההצלה אליו, משא"כ הגונב לא רצה בתרצתה שהאלמנה ומשפחתה יموתו כי לא ידע שזו פת לחמה האחרון, אלא כוונתו הייתה אך ורק לגנוב את הלוחם, ולכן ממי אותו ריק על הגניבה. וכיון שהכל לפי הכוונה מובן שלרב לא הייתה הזכות להינצל ע"י מעשי התובים, כי לא היו בכוונה להטיב. והגמ' שכוונתו לא הייתה

שנגרם מתחילה לנח"ר שתבוא ע"י הדרישה שאמר, וא"כ נימא דל ברל וכדאית הנטינה שתכפר על הלקייה. ר"ל כי התחלת הנח"ר נתגלגה ע"י הרבה שלא שום כוונה, וכלל לא עלה בדעתו שיתעורר מדבריו לגורם נח"ר לה, וע"כ לא התייחסה הנח"ר כמעשה שלו, בעוד שבנזרו באותו היהודי תמים התכוון לבטל מעשה זה במישרין ובכוונה. והגמ' שלא ירע מהי הנח"ר שנגרם ממעשה זה ולא היה בדעתו ח'יו לבטל נחת רוח מהבורה ית"ש, להיפך, לסבירו היה זה מעשה עבירה, מ"מ כוונתו הייתה להפסיק את מעשה הבאת החלות שנגרם נח"ר למעלה, רע"כ התייחס על שמו ונענש, כי הזכות שכאה מלאיה ללא כוונה אינה יכולה לכפר על הקליק שנעשה בכוונה (והעירוני רבנפשי הערוג (ק"ג פ"ג י"ט) מובא כאן [ווערנערן דיבערן דיבערן]).

בשם כי אואילן.

אוצר החקמות

והביאור בזה הוא ע"פ מה שאמר הרה"ק הרבי ר' העניך מאלבסנדר ז"ע בשם הרה"ק מבארדייטשוב ז"ע, על הפסוק (פסלט סג, י) זלך ה' חסר כי אתה תשלם לאיש כמעשחו, שהקשׁו בגמרא (ר' פ"ג) מה חסר בזה שמשלם לאיש כפי מעשיו, אלא

ו. ר"ל עוד דודאי אין הקב"ה מקפח שכרו לעווה"ב, ומושום hei גופה שקליה למטרפה בהאי עולם, שלא יוכה משכרו הרב על מעשהו לעת"ל [ודידיKA נמי שנגדירה הסתלקותו בעת הטזען לדרישתו, שזה הטען שנגרם הנח"ר למעלה, כי באשר משפטו שם פועלו כדאיתא ביבמות עה]. (ויעוד יתכן דודאי שורת הדין שהיה נידון אחר מיתתו הן על השוכר והן על העונש, אך באשר דבר קשות ובדרך ביווש עם האנו שחלק בתום לבבו, נטעור קטרוג לשלים לו בהאי עולם, ולאידך גיסא, מدلלא כתעורר לו להעריך אהבת האנו להבראה ית"ש, לדבר עמו רכות ובפיזים, מוכח שאין מגע לו שכר על הנח"ר שאין לו הרגשה בה, ובורוך היודע).

אנשים הסובבים אותנו וכדומה, בלי כוונה פנימית. ואם כן מעשינו הטובים הם עוד בדרגה יותר פחותה מדרשת הרב, שהרי הרב לכיה"פ התקונן בכוונה תחילתו לדורות דברי תורה, רק לא התקונן לתוצאה של הנחת רוח שנגרמה למעלה מדבריו, ולכן יש להתעדר לעשות את המצוות ומעשים טובים שאנו בין כך מקיימים, עם מחשבה וידיעה למי עושים, את מי אנו עוברים, עם הרגשה בלב שבכל מעשה ומעשה שלנו אנו גורמים נחת רוח למעלה שאין לשער כלל.

והנה רשיי על הפסוק (מל"ט יט, ט) 'וירד ה' לראות את העיר ואת המגדל אשר בנו בני האדם', מביא מהזיל (כ"ל, ט) דלאורה בני האדם מיותר, רפשיטה דבני האדם הם, אלא בני מי, שמא בני חמוריהם וגמלים, אלא בני אדם הראשון שכפה את הטובה ואמר האשה אשר נתה עמי, אף אלו צפו בטובה למزاد במני שהשפיעם טובה ומלאם מן המבול. דברי חז"ל אלו נוגעים בימינו אנו, וצרכיים לזעוז לבו של כל אחד ואחד,

לבטל הנחת רוח, צ"ל דעת פלילי כל כך כמניעת נחת רוח למעלה בדרגת גבואה כו, נידון כי"כ בחומר רח"ל אף בלי כוונה, מכונת לונה.

אוצר החכמה

ריש למד ממעשה וה כמה גוזלים דברי חז"ל שאמרו (פ"ז יט) 'רחמנא לבא בעי', ומהනחת רוח שנגרמה ע"י מעשיו של היהודי זה בתמיותו, אנו למדים שאף מעשים שאינם מצוות בעצם ואולי אף דברים שאינם ראויים, מ"מ נגרמה נחת רוח גדולה שלא הייתה כעין זה מזמן שבית המקדש היה קיים, וכעין שדרשו חז"ל (מ"ג ג) על הפסוק (פ"ז ג) זדגלו עלי אהבה אהבה ורילונג עלי אהבה".

אה"ח 1234567

ובן לאידך גיסא נמצינו למדים שאף מצוות ומעשים שהם בעצם טובים, מ"מ אם אינם נעשים מתוך כוונה לה, חסר הרבה ממולתם. וענין זה נוגע אלינו הדבר יום ביומו, שהרי הרבה מהמצוות והמעשים טובים שאנו מקיימים, אנו מקיימים אותם רק כמצוות אנשים מלומדה, או מהמת שאנו בושים מאותם

יא. ולכאורה אם האנו בתמיותו היה רוצה להקדיש כבש ולהקריבו, מסתמא היה חובה על הרב בכל איש ישראל, למנוע מחיזב ברת שלא יקדים לכיה"פ, ולא היה נגעש על זה, ואם כן הרי גם בהגשותו כלפי מעלה יש עונן אשר חטא, וידועים דברי הרמב"ם (פ"ז ט"ז פ"ג פ"ה) שיקר בעיניו למד אחד מעיקרי האמונה, ובשם ר"ח מבריסק צ"ל מובא שעבער אפיקורס אין אוריך אפיקורס' (עי' פ"ה פ"ג פ"ט פ"ג פ"ה פ"ג פ"ה), וגם אם צריך ללמדו לאט לאט יסוד האמונה, סוף סוף הרי יבין ויפסיק הנח"ר דלמעלה, ואיך מה הטענה על הרב הדרשן, וכך אם משום הנח"ר דלמעלה, גדולה עבירה לשמה ופטורים מלהוציאו [ועכ"פ כסא"ט כשאין מעשה עבירה ורק חסרונו בעיקרי אמונה, וצ"ת בזה], מ"מ מי יודיע נסתרות כהאייזל עד היכן מגיעים מעשי לעורך נח"ר, ואולי בכלל כה"ג צריך שיהא למוחה כוונה גמורה לשם שמים, והוא יש שכר על הפרישה, ולא כן היה בהאי עובדא, וצ"ת. ועי' סל תורה ב"ק ג. ד"ה בכוון ודוח'ק.

מן המבול, והוא כופר בטובתו של מקום ובידים משליך עצמו אל תוך מי המבול. ועוד יותר מזה, הרי הקב"ה שם אותו בתוך תיבה שמורה מכל רע, עם מטרת ותכלית, והמטרה היא לעשות נחת רוח להברא ית"ש, ואם כן אם לא נשכיל להטעור לעשות את המעשים טובים והמצאות עם כוונה והרגשת הלב מתחן אהבת ה' ומתחן תענווג ושמחה, מתחן הפלגה ח"ז. ולהיפך, ע"י שנקיים את המצוות מתחן חדוה ושמחה של מצוה, זה גופא יויעיל ויסיע בעדרנו להישמר ממי המבול, כי תענווג רוחני הוא התענווג האמתי, שטבטל כל מני תענווגות ורות.

אה"ח 1234567

יעוזר השיחת שנוכל לשוב בתשובה שלימה לפני ית"ש, וליקח הארות של קדושה וטהרה לכל ימות השנה, ולגנום נחת רוח לאבינו شبשימים, יובילו שי למורה.

להיזהר ביתר שאת וביתר עוז מכל השפה זהה מהרחוב המשוקן. כי הדור שאנו חיים בו, הרי הוא כדורי המבול, הן מרובי מים הזרדים המאיימים לשטוף ולהטביע כל מי שחפץ לחיות בקדושה וטהרה, והן מבחינות ריבוי הנסיוונות שעלייהם אמרו חז"ל כאילו מביא מבול לעולם. והקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו עשה עמנו חסד, שבחשגחה פרטית אבותינו באים מבתים החדרים לדבר ה', ולכל אחד יש את התيبة שלו השומרת עליו מן המבול שمبחוץ, או תיבת תורה ותפלה בדברי הבעש"ט ה'ק' ז"ע, או בית החסידים וחברים וכדומה. ואם נתבונן איך לדאובנו ברחוב מסתובבים אלפי אלפי תינוקות שנשבו הנטבעים בידי המבול, שאין יודעים את רבונם, אשר לא ידעו ואשר לא ראו את מוסר ה', ואם מי שנולד עט תיבה לשמרו מכל חטא, יוצא מתחן התיבה והולך למקום סכנה לתוך מי המבול הזרדים, הרי אין לך כפיאות טובה גדרולה מזו, שהקב"ב השפיע עליו כל טוב ומלווה אחר החסמה

כ"ל שבט תשוע"ג

צריך לומר זו שהיודע נסתורות כל שכן שיודע הנגנות.

וז"ל בהקדם דברי הרמב"ם (פ"ג ט"א) פ"ט ש"י קול הוכחות והעונות של האדם אינו לפי מנין הוכחות והעונות אלא לפי גודלם, יש וכותה שהוא כנגד כמה

בנוכחות החפלה של יודי ביום הבכיפורים אומרים 'מה נאמר לפניך יושב מרים, ומה נספר לפניך שוכן שחקים, הלא כל הנסתורות והנגנות אתה יודיע', ויש לדرك דלאורה הוליל 'הנגנות והנסתרות' בדרך לא זו אף זו, ואמאי אומרים 'הנסתרות והנגנות' שהרי זו ואין